

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantulusta annetun lain 6 ja 10 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantulusta annetun lain muuttamista siten, ettei kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi voida vaatia kelpoisuuskoetta tai sopeutumisaikaa, jos hakijan työ- tai ammattikokemus tai koulutus korvaa eroavuuden hakijan ammattiin valmentaneen koulutuksen ja Suomen koulutusvaatimusten välillä tai hakijan harjoittaman ammatin tehtävien ja Suomen ammattitehtävien välillä.

Lisäksi lakiin ehdotetaan säännöstä menettelystä, jolla päätetään kelpoisuudesta arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin virkaan tai tehtävään, kun hakijalla ei ole sellaista tutkintoa, joka tuottaa kelpoisuuden automaattisesti.

Ehdotettujen muutosten syynä on Euroopan yhteisön tutkintojen tunnustamislainsäädännön muuttuminen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Nykytila

Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaantulosta annetussa laissa (1597/1992), jäljempänä tunnustamislaki, säädetään Euroopan yhteisön yleistä tutkintojen tunnustamisjärjestelmää koskevista säännöksissä, jäljempänä yhteisön tunnustamissäännökset, tarkoitettujen tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään ja oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa. Yhteisön tunnustamissäännöksillä tarkoitetaan Euroopan yhteisön yleistä tutkintojen tunnustamisjärjestelmää koskevia neuvoston direktiivejä eli vähintään kolmivuotisesta korkeammasta ammatillisesta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä annettua neuvoston direktiiviä 89/48/ETY ja direktiiviä 89/48/ETY täydentävästä ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevasta toisesta yleisestä järjestelmästä annettua neuvoston direktiiviä 92/51/ETY sekä jälkimmäistä direktiiviä täydentäviä komission direktiivejä 94/38/EY, 95/43/EY, 97/38/EY ja 2000/5/EY. Tunnustamislain 5 ja 6 §:ssä säädetään siitä, milloin kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi voidaan asettaa lisävaatimuksia. Tunnustamislain 5 §:n mukaan hakijalta voidaan vaatia asianomaisen alan työ- tai ammattikokemusta, jos hänen koulutuksensa on vähintään vuoden lyhyempi kuin Suomessa vaadittava koulutus ja harjoittelu. Lain 6 §:n 1 momentin mukaan hakijalta voidaan vaatia kelpoisuuskoetta tai sopeutumisaikaa, jos hänen koulutuksensa eroaa olennaisesti Suomessa vaadittavasta koulutuksesta tai jos viran, tehtävän tai ammatin tehtävät Suomessa eroavat

olennaisesti tehtävistä siinä ammatissa, jonka harjoittaja hakija on tai johon hän on valmistunut. Lain 6 §:n 4 momentin mukaan kelpoisuuskoetta tai sopeutumisaikaa ei kuitenkaan saa vaatia, jos hakijalta vaaditaan 5 §:ssä säädetty ammattikokemus.

Tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla sekä toimenpiteistä sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi annetussa neuvoston direktiivissä 85/384/ETY, jäljempänä arkkitehtidirektiivi, on määrätty arkkitehtuurin alan tutkintojen tunnustamisesta. Sen mukaan arkkitehtidirektiivissä määritellyt vaatimukset täyttävät arkkitehtuurin alan tutkinnot on tunnustettava. Luettelo tutkinnoista, jotka on tunnustettava, julkaistaan määräajoin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä. Tunnustamislain 10 §:ssä säädetään, että yhteisön lainsäädännössä tarkoitettujen tutkinnot tuottavat Suomessa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, johon vaaditaan arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto.

1.2. Ehdotetut muutokset

Yhteisön tunnustamissäännöksiä ja arkkitehtidirektiiviä muutettiin vuonna 2001 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/19/EY ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä annettujen neuvoston direktiivien 89/48/ETY ja 92/51/ETY sekä yleissairaanhoidosta vastaavien sairaanhoitajien, hammaslääkäreiden, eläinlääkäreiden, kättilöiden, arkkitehtien, farmasian alan ja lääkäreiden toimintaa koskevien direktiivien 77/452/ETY, 77/453/ETY, 78/686/ETY, 78/687/ETY, 78/1026/ETY, 78/1027/ETY, 80/154/ETY, 80/155/ETY, 85/384/ETY, 85/432/ETY, 85/433/ETY ja 93/16/ETY muuttamisesta. Yhteisön tunnustamissäännöksiin lisättiin

direktiivillä 2001/19/EY säännös, jonka mukaan jäsenvaltion aikoessa vaatia hakijalta kelpoisuuskoetta tai sopeutumisajakaa sen on ensin tutkittava, onko hakijan ammattuuransa aikana hankkima osaaminen sellaista, että se kattaa täysin tai osittain hakijan koulutuksen tai ammattitehtävien ja jäsenvaltion vaatimusten välisen olennaisen eroavuuden. Tämä velvoite ehdotetaan lisättäväksi tunnustamislain 6 §:n 4 momenttiin. Sen mukaan sopeutumisajakaa tai kelpoisuuskoetta ei voitaisi vaatia koulutuksen tai tehtävien sisällöllisten eroavuuksien vuoksi, jos hakijan työ- tai ammattikokemus tai hänen saamansa lisäkoulutus korvaa eroavuuden.

Arkkitehtidirektiiviin lisättiin direktiivillä 2001/19/EY säännös, jonka mukaan jäsenvaltioiden on tutkittava tutkintotodistukset, todistukset tai muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka henkilö on hankkinut Euroopan unionin ulkopuolella, kun ne on tunnustettu jossakin jäsenvaltiossa, samoin kuin jossakin jäsenvaltiossa hankittu koulutus tai ammattikokemus. Jäsenvaltion on annettava päätös kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hakija on esittänyt hakemuksensa ja kaikki tarvittavat asiakirjat. Edellä sanotun säännöksen vuoksi ehdotetaan tunnustamislain 10 §:n muutettavaksi. Tutkinnot, jotka arkkitehtidirektiivin mukaan on tunnustettava ilman lisävaatimuksia, tuottaisivat edelleen kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, johon vaaditaan arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto. Lisäksi säädettäisiin, että yhteisön lainsäädännön

alaan kuuluvan muun arkkitehdin tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta päättäisi opetushallitus tunnustamislain mukaisesti. Säännöstä sovellettaisiin silloin, kun arkkitehdin tutkinto on suoritettu Euroopan unionin ulkopuolella ja jokin jäsenvaltio on tunnustanut tutkinnon. Säännöstä sovellettaisiin myös sellaiseen jäsenvaltiossa suoritettuun arkkitehdin tutkintoon, johon ei sovelleta yhteisön arkkitehtidirektiiviä. Kelpoisuuden saamiseksi hakijalle voitaisiin tarvittaessa asettaa tunnustamislain 5 tai 6 §:ssä säädettyjä lisävaatimuksia. Hakijan työ- ja ammattikokemus ja lisäkoulutus otettaisiin huomioon 6 §:n 4 momentin mukaisesti.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia eikä muita merkittäviä vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä opetusministeriössä. Valmistelussa on kuultu valtiovarainministeriötä ja opetushallitusta.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotukset

Laki

Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaanpanosta annetun lain 6 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaanpanosta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1597/1992) 6 §:n 4 momentti ja 10 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 § 4 momentti laissa 579/1994 ja 10 § laissa 1023/2000, seuraavasti:

6 §

*Lisävaatimukset koulutuksen ja tehtävien
sisällön perusteella*

Sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoetta ei voida vaatia, jos hakijan työ- tai ammattikokemus tai muu kuin tutkintotodistuksesta tai sen kanssa vastaavaksi määritellystä asiakirjasta ilmenevä koulutus korvaa 1 momentissa tarkoitetun eroavuuden tai jos hakijalta vaaditaan 5 §:ssä säädetty työ- tai ammattikokemus.

kelpoisuusvaatimuksena on arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto, tämän kelpoisuuden tuottavat ne tutkinnot, jotka arkkitehdin tutkinnon tunnustamista koskevan yhteisön lainsäädännön mukaan on tunnustettava ilman lisävaatimuksia. Yhteisön lainsäädännön alaan kuuluvan muun arkkitehdin tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta päättää opetushallitus. Kelpoisuuden saamiseksi voidaan asettaa 5 tai 6 §:ssä tarkoitettuja lisävaatimuksia. Päätös hakemukseen on annettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus ja sitä täydentävä selvitys on toimitettu opetushallitukselle.

10 §

Arkkitehdin tutkinnot

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Jos viran tai tehtävän _____

Helsingissä 13 päivänä syyskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Opetusministeri *Maija Rask*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaanpanosta annetun lain 6 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaanpanosta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1597/1992) 6 §:n 4 momentti ja 10 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 § 4 momentti laissa 579/1994 ja 10 § laissa 1023/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Lisävaatimukset koulutuksen ja tehtävien sisällön perusteella

Sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoetta ei voida vaatia, jos hakijalta vaaditaan 5 §:ssä säädetty ammattikokemus.

Sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoetta ei voida vaatia, *jos hakijan työ- tai ammattikokemus tai muu kuin tutkintotodistuksesta tai sen kanssa vastaavaksi määritellystä asiakirjasta ilmenevä koulutus korvaa 1 momentissa tarkoitetun eroavuuden tai jos hakijalta vaaditaan 5 §:ssä säädetty työ- tai ammattikokemus.*

10 §

10 §

Arkkitehdin tutkinnot

Arkkitehdin tutkinnot

Jos *Suomessa* viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto, arkkitehdin tutkintojen tunnustamista koskevassa yhteisön lainsäädännössä tarkoitetut tutkinnot tuottavat tämän kelpoisuuden.

Jos viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto, *tämän kelpoisuuden tuottavat ne tutkinnot, jotka arkkitehdin tutkinnon tunnustamista koskevan yhteisön lainsäädännön mukaan on tunnustettava ilman lisävaatimuksia. Yhteisön lainsäädännön alaan kuuluvan muun arkkitehdin tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta päättää opetushallitus. Kelpoisuuden saamiseksi voidaan asettaa 5 tai 6 §:ssä tarkoitettuja lisävaatimuksia. Päätös hakemukseen on*

*annettava kolmen kuukauden kuluessa siitä,
kun hakemus ja sitä täydentävä selvitys on
toimitettu opetushallitukselle.*

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
200 .*